

کتابخوانی از راه دور

دکتر اکرم عینی

دکترای علم اطلاعات و دانش‌شناسی

کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان، هم‌اکنون هفت بخش دارد:

[/https://icnl.nlai.ir](https://icnl.nlai.ir)

کتابخوانی: در این بخش می‌توان کتاب‌ها را در دسته‌بندی‌های گوناگون، یا با کمک جست‌وجوی پیشرفته، فهرست کتاب‌ها و راهنمای استفاده از کتابخوانی، مطالعه کرد.

کتابخانه شخصی: تمام کودکان و نوجوانان می‌توانند با ایجاد حساب کاربری، از کتاب‌های موردعلاقه خود در این وبگاه یک «کتابخانه شخصی» درست کنند، نظراتشان را درباره کتاب‌هایی که مطالعه می‌کنند با دیگران به اشتراک بگذارند و هم‌خوان کنند.

کتاب‌های برگزیده: شامل یادداشت‌ها، دستخط و امضای نویسندگان کتاب‌های کتابخانه.

بچه‌خوانی‌ها: این بخش تلاش می‌کند مخاطبان را با دو پدیده آشنا کند: «کتاب‌های قدیمی کودکان»، «مجله‌ها و خواندنی‌های دیگری» که برای کودکان منتشر می‌شده‌اند.

ایران‌شناسی: این بخش خود از چند زیربخش تشکیل شده است: اقوام ایرانی، فرهنگ و تمدن و دین، ادیان، تاریخ ایران، جغرافیای ایران، اطلس ایران و استان‌های ایران.

کتابخانه کودکان و نوجوانان با هدف ایجاد کتابخانه‌ای استاندارد و نمونه برای ارائه خدمات به گروه سنی ۷ تا ۱۴ سال ایجاد شده است. این کتابخانه برخط و به سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران وابسته است و در تاریخ ۱۲ اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۸۹، به‌صورت مجازی راه‌اندازی شد. این کتابخانه به رایگان در دسترس تمام کودکان و نوجوانان فارسی‌زبان جهان قرار دارد. کودکان و نوجوانان می‌توانند در این کتابخانه برای خود «کتابخانه شخصی» و «کارت عضویت» درست کنند. خانواده‌ها نیز می‌توانند کتاب‌ها و قصه‌های قدیمی ایرانی را در این وبگاه مطالعه کنند.

کتابخانه ملی ایران از مهم‌ترین مراکز نگهداری کتاب‌ها و اسناد فرهنگی به زبان فارسی است و به دلیل اهمیت زیاد کتاب‌ها و اسناد این مرکز، تنها افرادی با شرایط خاص امکان استفاده از منابع آن را دارند. همچنین، بر اساس قانون واسپاری (طبق مصوبه واسپاری شورای عالی انقلاب فرهنگی، کلیه ناشران موظف‌اند حداقل دو نسخه از هر کتاب را به‌صورت رایگان در اختیار کتابخانه ملی ایران قرار دهند. لازم به ذکر است، اجرای قانون واسپاری طبق مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی بر عهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است، ولی طبق توافقات انجام‌گرفته بین سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران و آن وزارتخانه، بر عهده کتابخانه ملی نهاده شده است) تعداد زیادی از کتاب‌های کودک و نوجوان در «مرکز اسناد و کتابخانه ملی ایران» بایگانی شده بودند.

با تلاش‌های آقای مصطفی رحماندوست (نویسنده و شاعر کودکان و نوجوانان) و رئیس وقت مرکز اسناد و کتابخانه ملی، کتاب‌های کودک و نوجوان این مرکز در بخشی از این کتابخانه ثبت و نگهداری شده‌اند تا نویسندگان و پژوهشگران حوزه کودک و نوجوان بتوانند از این منابع استفاده کنند. از آنجا که مخاطب اصلی این کتاب‌ها کودکان و نوجوانان هستند و به دلیل شرایط خاص «کتابخانه ملی»، کودکان امکان حضور در محیط کتابخانه را ندارند، تصمیم گرفته شد کتاب‌های این کتابخانه در وبگاه «کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان» قرار گیرند تا هدف بردن «کتابخانه» به «خانه‌های بچه‌ها» محقق شود.

● ۵۷ کتاب گویا (شنیداری و صوتی) برای استفاده کودکان و نوجوانان استثنایی.

خدمات

- فراهم‌آوری کتاب‌ها و منابع غیر کتابی منتشر شده در داخل و خارج از کشور برای کودک و نوجوان و نیز پژوهشگران این حوزه؛
- ارائه خدمات به کودکان و نوجوانان ۷ تا ۱۴ سال؛
- ارائه خدمات به پژوهشگران کودک و نوجوان؛
- ارائه خدمات جانبی چون قصه و شعرخوانی، و نمایش فیلم؛
- بازدید از کتابخانه کودک و نوجوان.

- با عضویت در کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان ایران می‌توانید:
 - متن کامل کتاب‌های قدیمی کودکان و نوجوانان را بخوانید و در کتابخانه خودتان بگذارید.
 - بعضی از مجله‌های قدیمی کودکان و نوجوانان ایران را ورق بزنید؛
 - کتاب‌های تازه‌ای را که نویسندگانشان به شما هدیه کرده‌اند، بخوانید؛
 - عکس، امضا، دست‌خط و شرح حال نویسندگان و شاعران خودتان را ببینید؛
 - برای خودتان یک کتابخانه شخصی درست کنید. به دوستانتان کتاب هدیه کنید و با آن‌ها درباره کتاب‌ها حرف بزنید.
 - آلبوم عکس درست کنید و به دوستانتان نشان بدهید؛
 - آثارتان را برای مجله کتابخانه بفرستید تا دیگران هم نوشته‌های شما را بخوانند؛
 - بعضی از قصه‌ها را بشنوید.

منبع

وبگاه کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان ایران.

● **گالری:** در این بخش، عکس‌های نویسندگان کتاب‌های کتابخانه، مراسم و مناسبت‌های برگزار شده در کتابخانه و عکس‌های ارسالی اعضای وبگاه در دسترس قرار دارند.

● **اخبار کتاب:** این بخش شامل چند زیربخش است: اخبار، تازه‌های وبگاه، «کتابخانه» در رسانه‌ها، از سایر رسانه‌ها و بایگانی اخبار.

در این وبگاه امکان کتاب‌خوانی در موضوعات متعدد وجود دارد. کتاب‌ها به صورت کامل پویش (اسکن) شده‌اند، متن آن‌ها روی وبگاه قرار گرفته و امکان کتاب‌خوانی مهیاست. در صورت عضو شدن در وبگاه می‌توان کتابخانه شخصی ایجاد کرد و کتاب‌های مورد علاقه خود را به صورت مجازی کنار هم قرار داد. در وبگاه کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان، علاوه بر کتاب، مجلات، کتاب صوتی و پادکست‌های مخصوص کودکان و نوجوانان هم قابل استفاده‌اند. ضمن اینکه اخبار حوزه کودک را هم می‌توان در این وبگاه مشاهده کرد.

بنای کتابخانه در ضلع شرقی کتابخانه ملی در دو طبقه واقع شده است:

در طبقه اول منابع کودکان قرار دارند که شامل این بخش‌ها هستند:

- منابع مرجع؛
- کتاب‌ها؛
- نشریات خاص کودکان؛
- کتاب‌های ویژه کودک و نوجوان نابینا؛
- کتاب‌های زبان‌های دیگر که در ایران منتشر شده‌اند؛
- دیداری و شنیداری (لوح‌های فشرده (سی‌دی‌ها)، کاست‌ها و...؛
- نقاشی (شامل ابزارها و وسایل نقاشی کودکان)؛
- نمایش تازه‌های کتابخانه؛
- قصه‌خوانی و داستان‌گویی.

- در طبقه دوم منابع پژوهشگران کودک و نوجوان قرار دارند.
- **کتاب:** بیش از ۲۵۰ هزار نسخه کتاب تمام‌متن به زبان‌های فارسی، لاتین و بریل (خاص کودکان و نوجوانان نابینا)؛
- **نشریه:** عنوان نشریه خاص کودک و نوجوان؛
- **منابع غیر کتابی:** لوح فشرده (سی‌دی)، کاست، لوح آموزشی و جورچین آموزشی؛